

LitLab Leesclub

Leesclub 30: Helden II

Allemaal willen we de hemel van Els Beerten

Spelregels

In deze leesclub discussieer je met een groepje van 4 tot 6 lezers over *Allemaal willen we de hemel* van Els Beerten. Je doet dat aan de hand van kaartjes met vragen over de tekst. De leesclub begint met een korte inleiding, die een van de spelers voorleest. Daarna volgen 4 rondes:

1. Ronde 1 bestaat uit 5 vragen over het verloop van verhaal. De spelers draaien om de beurt een kaartje om en geven antwoord op de vraag. Daarna mogen andere spelers reageren.
2. Ronde 2 is een vragenrondje waarin elke speler een vraag mag formuleren aan een van de personages.
3. Ronde 3 is de discussieronde. In deze ronde draaien de spelers om de beurt een kaartje om van een stapel naar keuze. Hij of zij geeft antwoord op de vraag, waarna de rest mag reageren. Vervolgens kiezen de overige spelers om de beurt een kaartje van een van beide stapels. Als een discussievraag herhaalt wat eerder in het gesprek al aan bod gekomen is, mag de speler die aan de beurt is een volgende kaart omdraaien. Dit gaat zo door totdat alle kaartjes omgedraaid zijn.
4. Aan het einde van de discussie komen de spelers samen tot een oordeel over de tekst. In ronde 4 geven ze een oordeel uitgedrukt in sterren en motiveren zij hun keuze.

Deze leesclub werd ontwikkeld door de redactie van LitLab, een digitaal laboratorium voor literatuuronderzoek op de middelbare school. Ga voor meer lesmateriaal naar www.litlab.nl. Een docentenhandleiding en een didactische verantwoording van deze werkvorm zijn beschikbaar via www.litlab.nl/docenten.

Deze leesclub is gratis beschikbaar onder de Creative Commons licentie 'Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal'.

Inleiding

‘Onze Jef heeft geluk. Met zijn medaille komt hij zeker in de hemel. Hoeveel keer hij nu nog vloekt of liegt, ze zullen hem erin laten, ze zullen niet anders kunnen. Alle goede mensen komen in de hemel, zegt meneer pastoor, maar de helden voorop.’ (blz. 19)

Allemaal willen de hemel is niet alleen een verhaal over de Tweede Wereldoorlog, maar ook een verhaal over gewone mensen die voor moeilijke keuzes staan. In dit verhaal maken we kennis met de fantastische saxofonist Ward, een jongen die op jonge leeftijd kiest voor de kant van de Duitsers. Maar is hij dan wel zo ‘slecht’ als het hele dorp denkt? Aan de andere kant wordt zijn beste vriend Jef Claessen als held van het Vlaamse dorp gezien. Maar is hij dan wel zo ‘goed’ als iedereen denkt? In deze roman maken we kennis met jongeren die in oorlogstijd verliefd worden, muziek maken, te snel volwassen worden of juist hun kinderlijke onschuld blijven behouden.

We lezen het verhaal vanuit Ward, Jef, Renée en Remi. Door de verschillende perspectieven ontdek je tijdens het lezen dat geen enkel verhaal maar één kant heeft. De mensen in het dorp maken een sterk onderscheid tussen de verraders en de helden, maar de personages vinden dit een stuk moeilijker. Kun je iemand als ‘goed’ of als ‘slecht’ zien als je veel van iemand houdt, zoals Jef en Renée van Ward houden? De roman leert ons dat er niet alleen stommeriken of idealisten zijn, maar ook ‘stomme idealisten’. Daarnaast hebben de mensen in het dorp één ding gemeen: allemaal willen ze de hemel.

Ronde 1: Grip op het verhaal

Draai om de beurt een kaartje om en geef antwoord op de vraag. Nadat degene die aan de beurt is antwoord gegeven heeft, mag de rest reageren of aanvullen.

Ronde 2: Vragenrondje

Kies een fragment vanuit het perspectief van één van de vier personages. Welke vraag zouden jullie aan het personage willen stellen? Formulier allemaal één vraag en probeer daarop samen een antwoord te geven.

Ward: ‘Ik schrijf ... eigen leven.’ (p. 426)

Jef: ‘Ik heb ... wel aan.’ (p. 425)

Renée: ‘Ik zal ... iemand vergeten.’ (p. 190)

Ronde 3: Discussievragen

Draai om de beurt een kaartje om van een stapel naar keuze en reageer op de discussievraag. Nadat degene die aan de beurt is antwoord gegeven heeft, mag de rest reageren.

Ronde 4: Oordeel

Geef *Allemaal willen de hemel* samen een waardering uitgedrukt in sterren. Beargumenteer vervolgens jullie keuze. Wat vonden jullie goed en wat juist minder goed? Heeft de discussie jullie individuele oordeel veranderd, en zo ja, hoe? Probeer voorbeelden en argumenten te halen uit jullie reacties op de discussievragen.

Vraag 1

Wat is het vluchtplan van Ward, wanneer hij ontdekt wie nazi's echt zijn? Werkt zijn plan?

LitLab

Vraag 2

Ward heeft verschillende meisjes in zijn leven ontmoet. Wie was zijn échte grote liefde? Leg uit waarom dit zijn echte grote liefde is.

LitLab

Vraag 3

Waarom wordt Remi ook wel een 'mirakelkind' genoemd? Voor welke wonderen heeft hij precies gezorgd?

LitLab

Vraag 4

Wat gebeurt er wanneer Ward zijn oom Theo moet neerschieten?

LitLab

Vraag 5

Door welke leugen wordt Ward overgehaald om voor de Duitsers te vechten?

LitLab

Feest der herkenning? 1/8

In welk personage kun jij het beste inleven? In welk personage het minste? Leg uit waarom.

Feest der herkenning? 2/8

Remi is de jongste van het gezin Claessen. Ben jij ook de jongste van het gezin, of juist de oudste? Wat zijn de voor- en nadelen van de jongste zijn, denk je?

Feest der herkenning? 3/8

Heb jij weleens een leugen van iemand geloofd, net zoals Jef en Ward het verhaal van nieuwe pastoor en Albrechts geloven? Waarom geloofde je dat toen?

Feest der herkenning? 4/8

Jef vertelt een leugen om bestwil en daarom wordt hij als held gezien. Heb jij ook weleens een leugen verteld om iets te verbergen? Hoe pakte dat uit?

Feest der herkenning? 5/8

Doen mensen opzettelijk slechte dingen, of gaat dit juist per ongeluk? Denk na over deze vraag en betrek in de discussie voorbeelden uit je eigen leven.

Feest der herkenning? 6/8

Renée heeft veel talent voor muziek, maar ze zou hier niet alles voor op willen geven. Waar heb jij talent voor? Zou je daar alles voor opzij willen zetten?

Feest der herkenning? 7/8

Vrouwen die een relatie (of familieband) met de Duitsers hadden, werden na de oorlog vaak 'moffenhoer' genoemd en publiekelijk vernederd. Dit gebeurde ook in België. Waarom werden deze vrouwen zo hard gestraft denk je, en wat vind je daarvan?

Feest der herkenning? 8/8

Er zijn veel regisseurs en schrijvers geweest die over de Tweede Wereldoorlog hebben geschreven of die één van de verhalen hebben verfilmd. Noem jouw ervaringen met films of boeken over dit thema. Welke beelden of verhalen over de oorlog zie je vaak terug, en welke juist niet?

Feest der
herkenning? 3/8

Feest der
herkenning? 2/8

Feest der
herkenning? 1/8

Feest der
herkenning? 6/8

Feest der
herkenning? 5/8

Feest der
herkenning? 4/8

Feest der
herkenning? 8/8

Feest der
herkenning? 7/8

Stof tot nadenken? 1/8

Waarom zou Ward meester Albrechts altijd geloven, wat hij ook zegt? En wat heeft de dood van Wards vader daarmee te maken?

Stof tot nadenken? 2/8

Tijdens het lezen heb je gemerkt dat Jef nóg een groot geheim heeft. Welk geheim is dat en hoe heb je dat ontdekt? Waarom is dat moeilijk voor iemand in die tijd (de jaren '40)?

Stof tot nadenken? 3/8

'Jef Claessen is een held.'
Bedenk zowel voor- als tegenargumenten voor deze stelling. Wat is jullie eindoordeel?

Stof tot nadenken? 4/8

Stel, Ward werd niet doodgeschoten door Jef. Welke straf had Ward dan wel verdiend? Zouden ze Ward in 1947 strenger bestraffen dan nu, denk je, en hoe komt dat?

Stof tot nadenken? 5/8

Als het gaat om de Tweede Wereldoorlog, zijn veel mensen opgegroeid met het idee dat de onderdrukten (Nederlanders, Belgen, etc.) goed waren en de bezetters (Duitsers) slecht. Heeft deze roman dit idee veranderd voor jullie, en zo ja, hoe?

Stof tot nadenken? 6/8

'Wie iets van een bepaalde tijd wil begrijpen, moet biografieën lezen, en dan niet die van staatslieden, maar de in aantal veel te schaarse biografieën van onbekende burgers.' (Sebastian Haffner)
Waarom past dit citaat goed bij deze roman? Begrijpen jullie de Tweede Wereldoorlog nu beter door dit verhaal?

Stof tot nadenken? 7/8

Op 4 mei herdenken we de oorlog. Op de televisie (Nationale herdenking) hoor je dan ook vaak een zelfgeschreven gedicht van jongeren tussen de 14-19 jaar. Zoek enkele van deze gedichten op het internet op en bepaal samen welk gedicht het beste bij dit boek past.

Stof tot nadenken? 8/8

Bekijk op YouTube de trailer van de film *Oorlogswinter*. Welk beeld van de oorlog past nu beter bij ons huidige idee over de Tweede Wereldoorlog? Dat van *Oorlogswinter* of het verhaal *Allemaal willen de heme!*

Stof tot
nadenken? 3/8

Stof tot
nadenken? 2/8

Stof tot
nadenken? 1/8

Stof tot
nadenken? 6/8

Stof tot
nadenken? 5/8

Stof tot
nadenken? 4/8

Stof tot
nadenken? 8/8

Stof tot
nadenken? 7/8